

Deň v teréne v rámci projektu EFFUSE prispeje k zvýšeniu environmentálnej gramotnosti mladej generácie

Environment for the Future by Scientific Education (EFFUSE) je cezhraničný projekt, ktorého hlavným riešiteľom je Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Projektový tím tvoria odborníci z Ústavu biologických a ekologických vied, Centra aplikovanej informatiky Prírodovedeckej fakulty pod odborným vedením RNDr. Ivany Slepákovvej, PhD. Spoluriešiteľmi uvedeného projektu sú Užhorodská národná univerzita a ukrajinský Ústav rozvoja Karpatskej oblasti. Implementácia projektu sa začala 1. augusta 2021 a termín jej ukončenia je plánovaný 31. júla 2023. Na financovaní sa podieľa Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu v Maďarsku, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a UPJŠ v Košiciach.

Hlavným cieľom projektu je zvýšiť povedomie mladých o stave životného prostredia vo svojom okolí a o potrebe chrániť ho v súlade s prioritami programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina pre obdobie rokov 2014 – 2020. Medzi primárne priority programu patrí udržateľnosť životného prostredia, ochrana prírodných zdrojov a eliminácia znečistenia riek. Aktivity projektu EFFUSE budú zamerané najmä na povodie rieky Laborec v Strážskom a na povodie rieky Uh v Užhorode. Do biomonitoringu rieky Laborec, ktorý zahŕňa prácu v teréne a dokumentáciu výskytu organizmov vo vodnom toku, sa zapojili Základná škola Mierová 1 v Strážskom, Gymnázium Ľudovíta Štúra 26 v Michalovciach a Gymnázium Pavla Horova na Masarykovej 1 v Michalovciach. Práve súbežne zhromaždené podklady z biomonitoringov riek Laborec a Uh budú uchované vo virtuálnom laboratóriu, v ktorom budú tieto podklady sprístupnené na pozorovanie v podobe 3D objektov prostredníctvom mikroskopu so 4K rozlíšením. Online virtuálne laboratórium bude otvorené pre školy, odborníkov a všetkých záujemcov o život v riekach a v ich okolí. Medzi ďalšie projektové aktivity spadá tvorba edukačných materiálov, workshopy, green event a eko-edukačné tréningy.

Dňa 8. marca 2022 sa uskutočnil informačný deň na všetkých školách, ktoré sa zapojili do projektu EFFUSE. V úvode informačných a vzdelávacích aktivít bol predstavený samotný projekt, jeho hlavný zámer a ciele. Martina Murinová, členka občianskeho združenia Atéma, viedla so žiakmi riadený rozhovor o problematike environmentálnych záťaží. Žiaci diskutovali o zdrojoch znečistenia v okolí ich bydliska a ich vplyve na stav vodných tokov. Zaujímavé informácie o organizmoch viazaných na vodné prostredie žiakom sprostredkovali zoológovia

z Katedry zoológie a fyziológie živočíchov ÚBEV PF UPJŠ, doc. RNDr. Andrej Mock, PhD. a RNDr. Peter Ľuptáček, PhD. Žiaci sa podelili o svoje skúsenosti a zážitky z pozorovania týchto organizmov v prírode. Získané informácie pomôžu žiakom zamyslieť sa nad tým, ako ovplyvňujú svojimi každodennými činnosťami životné prostredie, a formovať šetrné návyky k životnému prostrediu. Osvojené vedomosti a návyky prispievajú k zvyšovaniu úrovne environmentálnej gramotnosti žiakov, ktoré budú u mladej generácie rozvíjané aj počas plánovanej práce v teréne.

Prvý z plánovaných terénnych výjazdov so žiakmi a učiteľmi v povodí rieky Laborec bol zrealizovaný 12. apríla 2022. Počas dňa v teréne mali žiaci možnosť navštíviť dve lokality. Prvou lokalitou bola rieka Laborec v blízkosti mosta smerom na Krivošňany. Následne žiaci preskúmali pod dohľadom odborníkov stav životného prostredia potoku Duša. Na navštívených lokalitách sa okrem edukačných aktivít uskutočnil aj zber odpadu za podpory Občianskeho združenia Atéma a spoločnosti Syräreň Bel Slovensko a. s.

„Žiaci si vyskúšali prácu s meracími prístrojmi, pomocou ktorých zisťovali základné charakteristiky vody, oboznámili sa so spôsobmi pozorovania vodnej fauny a flóry, skúmali biotop v okolí vodného toku a mali možnosť manipulovať s pomôckami na odchyt živočíchov. Zisťovanie stavu životného prostredia pokračovalo v improvizovanom laboratóriu, v ktorom žiaci pozorovali odchytené organizmy pod mikroskopom a vyhodnocovali svoje zistenia. Všetky aktivity boli realizované pod vedením odborníkov z Ústavu biologických a ekologických vied PF UPJŠ v Košiciach. Ďalší deň v teréne v povodí rieky Laborec je plánovaný 22. júna 2022,“ informovala projektová manažérka a odborná asistentka na Oddelení didaktiky biológie ÚBEV PF UPJŠ v Košiciach, RNDr. Ivana Slepáková, PhD.

Mgr. Laura Hoľanová

Tlačový referent a hovorca UPJŠ v Košiciach

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

RNDr. Ivana Slepáková, PhD.

e-mail: ivana.slepakova@upjs.sk

tel.: +421 55 234 2304

web: <https://www.upjs.sk/prirodovedecka-fakulta/25885/>

Súčasťou tlačovej správy sú fotografie z prvého terénneho výjazdu z 12. apríla 2022.

Foto: archív Petra Ľuptáčka

Foto: archív Ivany Slepákovéj

Foto: archív Martiny Murínovej

Foto: archív Martina Slepáka